Alsó-Lendva, 1901. Hatodik évfolyam 37. szám. Vasárnap, szeptember 22.

ALSÓ-LENDVAI HIRADÓ

Előfizetési ára:
Egész évre . . . . . 8 kor
Fél évre . . . . . 4 „
Negyed évre . . . . . 2 „
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő, laptulajdonos és kiadó:
BALKÁNYI ERNŐ.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Fő-utcza.
Hirdetések díjszabás szerint.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Dr. Varga Gábor.

(V—y) A kinek nevét eddig a testvér Vasvármegyében a közügyek terén létesitett nemes alkotások mindegyikébe bele véste a hálás elismerés, a kinek a férfi tiszta kezével, becsületes munkájával szerzett garasaiból mindenütt ott találunk egy csomot a hol a jótékonyság, a nép szegénysége, nyomorusága enyhitésére, gyógyitására oltárt emelt, a ki vallás és nemzetiség különbség nélkül férfias pályafutása első perczétől barátja, tanácsadója volt polgártársainak, a ki a szomszéd vármegye zöldasztalánál minden üdvös eszmének önzetlen szószólója volt, a ki szükebb hazájában Szent-Gotthárdon a társadalom magyarositásáért, haladásáért és megszilárditásáért vivott harczokból is győztesen került ki — eljutott a szerénység, önzetlenség utján kiváló hivatottsága első lépcsőfokához a képviselő jelöltséghez.

Nem kereste ő ezt, nem esengett utána, de miként soha sem volt képes elzárkozni a legfáradságosabb munka a legádázabb küzdelem elől sem, ha ebbe — a haza, a nemzet iránti kötelesség, megyéje s embertársai jóléte s boldogulása szólitotta, ugy most is engedett *a bizalom* határozott szózatának, mely a büszke szomszédságból szólalt hozzá s az alsó-lendvai választókerület képviseletét ajánlotta fel néki.

A közbecsülés és szeretet volt utravalója, melylyel nemcsak közvetlen hozzátartozói és barátai de szülőföldjének, megyéjének minden egyes polgára örömmel halmozta el, a kiket nyájas, leereszkedő, a gőg és büszkeséget megvető egyénisége csakhamar hozzáfüzött nemes szivéhez, ahhoz a szivhez, melynél a legegyszerübb polgár, a legszerencsétlenebb embertárs is mindenkor részvétet, vigasztalást, segedelmet talált.

Barátainak, kartársainak, legmelegebb érdeklődése, természetes rokonszenve kiséri utain, mert az ő öröme, diadala mindnyájának öröme és diadala, az ő csalodása s becsületes igyekezetének kudarcza, mindnyájának csalódását, kudarczát jelentené; — de nem, nemcsak ezt, hanem a nép a polgárság sötétségét, corrumpált voltát, bünös gondolkodását, mely a nyilt szivnek, a józan észnek, nem barátja s önmagának ellensége s megrontója.

Ugyanezért legyen a lelkesedés, mely a nemzeti lobogók hosszu sorozatán nevét hirdeti öntudatos, önzetlen és szilárd, legyen a tüz melyet a polgárság szivében keresetlen szavai, férfias nyiltsága és fenkölt szelleme gyujtott a meggyőződés tiszta tüze, melyben el kell hogy égjen, meg kell hogy semmisüljön az egyéni és anyagi érdek, s melynek tisztitó lángjában csak egy eszme kerüljön diadalra, az az eszme melynek dr. Varga Gábor fáradhatlan harczosa volt és lesz, mely a törvény, jog és igazság tegyvereivel ügyengeti utainkat, gyözedelmeskedik ellenségeink fölött!

Elég szomoru példáit jegyezte fel a történelem, a pártoskodás, egyenetlenség és visszavonásoknak, elég sok könny áztatta ezt a szent földet — melyen a testvérharczoknak ezernyi sirdombja emelkedik.

Térjünk magunkhoz, legyünk hűek törvényeink s alkotmányunkhoz, mert csak igy szolgálhatjuk hiven s igazán nemzeti ügyeinket, csak igy érdemeljük meg e szent haza földjét, melyen kivül

. . . nincsen számunkra hely,
„Áldjon vagy verjen sors keze itt élned s halnod kell“.

HIREK.

Országgyülési képviselőjelölés és programmbeszéd.

Az alsó-lendvai választókerület szabadelvü pártja f. hó 16-án tartotta Alsó-Lendván a Korona szálló nagytermében jelölő gyülé-

TÁRCZA.

Levélsuttogás.

— „Az Alsó-Lendvai Hiradó“ eredeti tárczája. —

Szeptemberi alkonyat méla csendjében egy régi könyv akad kezembe, Elsárgult lapjai közt van néhány platán-level, nekém féltve őrzött kis kincseim. Egy kis utczában, egy kresiny házban arasznyi udvaron állt a két vén fa. Abban a kis utczában laktam én soká, soká. És egy napon elkellett költöznöm a kis utczából, mert ugy jött a város urajnak a gondolata, hogy nagy széles utcát, utat csinálnak a helyére. És eltünt a kis utcza a piczi földszintes házakkal, lebontották mind, a platánokat kivágták, eltüzelték.

Akkoriban magam sem tudtam, miért fáj nekem ugy a bucsuzás a kis utczától. Nagyon szomoru volt a költözködés napja. Ugy elszorult a szivem. Künn az udvaron sokáig álltam a vén platánok alatt s bucsuzóul letéptem busan bólingató ágairól néhány levelet. A mikor pedig utoljára léptem ki a kapun, előttem huzódott el a kis utcza, de már nem a régi többé. Mindenki hurcolkodott az éves csöndet, fölverte idegen munkások durva kiabálása. Olyan bus látvány volt ez, mintha a sok ismerős jó ember, a kinek el kell innen menni, mind hontalanná, otthontalanná lenne. És végig mentem utoljárá a kis utczán. A sarkon megálltam vissza néztem ugy éreztem, hogy ott hagyok valamit a roskadozó kis házban, a halálra itélt platánok alatt, ott hagyok, ott hagytam valamit, ami az enyém volt, de nem lesz az többé soha. Nem tudtam akkor mi az, most érzem, érzem, elmondja egynéhány elszáradt megőrzött platán levél. Mért hogy mindig olyan sokat tudnak nekem beszélni ezek a levelek, olyan szomoru dolgokat. Miközben rájuk tapad a szemem, azt képzelem ők is éreznek. Mintha kérdenék! Miért társalogsz most velünk, száraz, csupasz levelekkel, miért mesélünk most mi neked, hiszen valaha a csillagok, a hold, suttogó lombok mondtak neked mesét, édeset, ábrándosat. mámorba ringatót? Miért, hogy ma nem tudsz velük beszélni, némán hidegen tekintenek le rád magányos éjszakákon. Nem keresel már nyiló virágot, talán nem is találsz. De rólunk hervadt levelekről jut eszedbe a virágnyiláS kora. Hol vannak nyiló virágaid? Hogy a levelek suttognak, mesélnek, erre,arra vezetnek emlékeim temetőjében. A félkem visszaszáll a kis utczába, szeretnék vissza menni, hogy megkeressem azt, a mit ott hagytam, de a kis utcza eltünt, nem lehet ott már semmit se keresni. Pedig most ugy hiányzik az, a mit otthagytam. És tovább mesélnek a levelek csendesen. Egyre jobban, egyre világosabban értem miről szólnak.

A Torda Péter történetét mesélik. A Torda Péter orvosnövendék volt, ott lakott a kis utczában, a mig csak tanulnia kellett az egyetemen jó barátok voltunk, bizalmasak, elválhatatlanok — legalább, akkor ugy hittük mind a ketten. És ime hogy elváltunk, hogy elszakadtunk... A Torda Péternek volt egy drága kincse egy piczi bájos szőke kis leány. El-el járt hozzá, nem ritkán, minden héten hatszor, hetedszer nem jöhetett, mert vasárnap már korán reggel várta a Péter. meg ojykor én is, aztán menjünk ki a sabadba. A Péter nagyon boldog volt, nagyon szerette, sokszor ült ő ott a platánok alatt csendesen velem együtt és szállt a vágyunk gondolatunk ábrándunk messzi messzi elöre. Ime az én gondolataim most visszaszállnak.

Torda Péter boldogságát egyik napon megzavarta valami. A falujából az öreg édes apja irt egy levelet, hogy tudja az egész dolgot és nem helyesli, épen nem. Attól fél. hogy a Péter majd bolondot csinál pedig azt nem szabad. Körorvos volt a Péter apja. Öreg ember. Azt mondta néki, hogy ha majd meg lesz a diploma, akkor ő gondoskodik a kinevezéséről, foglalja el az ő helyét az orvosi állásban tüstént, öreg napjaira pihenni

Balkányi Ernő könyvkötészete Alsó-Lendván.

Elvállal és készit **mindennemü könyvkötő-munkát** A FÜZÉSTŐL A LEGFINOMABB DISZKÖTÉSIG;

Elvállalok továbbá képek, fotografiák, tervek, rajzok és térképek cachirozását, ugy minden e szakba vágó munkát.

set, melyen a választók több száz an jöttek össze a kerület minden részéből. Magety Géza elnök a gyülés megnyitása után sajnálattal jelenti be, hogy a volt képviselő dr. Mandel Pál ebben a kerületben nem vállalt többé mandátumot. Minélfogva utodjául, illetve képviselőjelöltül ajánlja dr. Varga Gábor szentgothárdi ügyvédet. A választók elnök ajánlatát helyeslessel fogadva dr. Varga Gábort egyhangu lelkesedéssel képviselőjelöltnek kiáltották ki, s azután dr. Laubhaimer Oszkár kir. közjegyző vezetése alatt 12 tagu küldöttség ment erte, hogy tudtul adja a gyülés határozatát s meghívja őt a választók közé.

A küldöttség élén megjelenő dr. Varga lelkes éljenzessel fogadtatott, a ki meleg szavakban köszönte meg jelöltetését, s nyomban megkezdte másfél óráig tartott programmbeszédjet, melyben Széll Kálmánnak s a 67-es alap feltétlen hívének vallotta magát. Behatóan emlékezett meg a napirenden levő országos és nemzeti kérdésekről; a közép- és kisbirtokosok, valamint az iparos- és kereskedők érdekeinek egyaránt buzgó védelmezője, híve a közigazgatas államosításának; az önálló vámterület fel-vagy fel nem állitását tisztán gazdasági kérdésnek tekinti, s épen azért — ha azt az ország erdekei ugy kivánják, az önálló vámterület felállitása mellett fog szavazni. Gyönyörüen fejlegette pártallását s azt, hogy miért nem fogadja el a függetlenségi párt programmját. A néppárt követeléseinek nagyrészéről odanyilatkozott, hogy az a szabadelvü párt kebelében is megvalósitható.

Dr. Vargában ugy látszik mindazon kiváló tulajdonságok a legnagyobb mértékben összpontosulva vannak, melyek őt az országgyülési képviselőségre predesztinalják. Beszéde a választókra rendkivüli nagy hatással volt, melyet gyakori helyeslések szakitottak félbe, nem csoda, mert beszédje erős hazafias szellem mellett tartalmas, gyönyörü, költői kifejezésekben gazdag volt s mindezekhez járult kitünö szónoki tehetsége; aztán meg rokonszenves megjelenésével, kellemes modorával mindenkit lebilincselt ugy, hogy megvalasztasa biztosra vehető.

Végül a gyülés üdvözlő táviratot küldött Széll Kálmán miniszterelnök- és br. Podmaniczky Frigyes az országos szabadelvüpárt elnökének, melyekre a következő távirati válaszok érkeztek:

Magety Géza pártelnök urnak

Alsó-Lendva.

Az alsó-lendvai kerület szabadelvü pártjának jelölő gyüléséből hozzám intézett üdvözlő táviratban kifejezett szives érzelmeikért fogadják legőszintébb köszönetemet, nagy örömemre fog szolgálni ha szabadelvüség zászlójának diadalra juttattásáért folytatott lelkes küzdelmük kedvező kimenetellel fog járni.

Széll Kálmán.

Nagys. Magéty Géza pártelnök urnak

Alsó-Lendva.

Üdvözletük szivélyes viszonzása mellett örömmel vesszük tudomásul Varga Gábornak szabadelvü programmal történt jelöltetését.

Podmaniczky pártelnök.

Dr. Varga Gábor az alsó-lendvai szabadelvü párt országgyülési képviselőjelöltje f. hó 16-án d. e. 10 órakor nagyszámu választói előtt a következő programmbeszédet mondotta:

Mélyen t. választó polgártársak!

Azon bizalomért, azon kitüntető bizalomért, melylyel Önök nekem az alsó-lendvai országgyülési választókerület képviselői jelöltjeül felajánlani szivesek voltak, fogadjak hálas köszönetemet azon kijelentésemmel együtt, hogy e rám nézve oly rendkivül megtisztelő jelöltséget a legnagyobb készséggel elfogadom. Annyira becses, annyira drága nekem ezen kitüntetés, hogy maradjon bár e jelöles lelkemnek csak egy szép áhrandja, mely megvalósuln nem fog, bár legyen az csupán az igeret földje, hova én az Önök kitüntető bizalmát daczára sem juthatok majd el, mert hisz a harcz, melyet az Önök bizalmából és az Önök bizalmáért meg kell vívnom, kimenetelében megis bizonytalan, az esélyek a politika sikamlos jegtőjén kiszámithatatlanok, azért becses és drága fog az nekem maradni és én mindig az igaz őszinte hála soha el nem evülő érzetével fogok az Önök kitüntető bizalmára visszagondolni.

Mert hizgjék tisztelt Uraim! legalább részemről nagyobb jutalmat magasabb kitüntetest azok részére, kik a közpalyán működve édes hazánk javáért és a nemzet boldogságáért harczolnak, nem ismerek, mint a polgártársak bizalmát és elismerését.

Oly drága kincs ez, oly talizmán, melylyel föl nem ér semmiféle hatalom, semmiféle dicsőség mely uj erőt önt a csüggedőbe, kitartást és bátorságot a kétkedőbe.

Ezért harczolni, ezért küzdeni, kik maguknak részt kivánnak a nemzet sorsának intézésében legfőbb, legszentebb kötelesség.

Nagy Széchenyink szavai jutnak itt eszembe, midőn azt mondja: közkatona sorban állani és kitüntetés nélkül gyakorolni a polgári erényt, neha ép oly dicsőséges állás és szinten oly szent kötelesség, mint állani a dolgok élén!

Mélyen tisztelt Uraim! Ezen polgári erényt közkatonaként gyakorolni, ezen legdragább kincset, az Önök bizalmát megszerezni jöttem én ide Önökhöz, nem messze földrol ugyan, de megis oly távolból, hogy az én szerény, zajtalan, de mindig a közjóra irányult munkásságomnak nyomai alig juthattak el Önökhöz.

Uraim! Mint idegen állok én Önök előtt, de csak egy pillanatra, mert hisz egy hazának vagyunk egyaránt édes gyermekei, csak egy érzés hevitheti szivünket: a haza szeretet legszentebb érzése, csak egy czél lebeghet mindnyájunk előtt: a magyar nemzet a magyar nép jólete és boldogsága.

Azért jelentem meg ma Önök előtt, hogy feltárva Önöknek az en politihai hitvallásomat, megismertessem Önöket azon elvekkel azon eszmékkel, melyek engem ezen közös czél eléréseben vezérelnek, hogy azután Önök itélhessenek fölöttem és politikám fölött, vajjon méltónak tartanak-e arra, hogy oda küldjenek a nemzet tanácsába, a politikai élet központjába, hogy ott Önöket az Önök politikáját képviselve, lelkem teljes erejével küzdhessek édes hazánk javáért és közvetve az Önök és ezen kerület jóléteért.

Kedves polgártársak! Midőn a méh virágról-virágra száll, mondja egy jelesünk, ha az oroszlán martalékat megtámadja épugy politikat csinál, mint midőn az államferfiak merész kezekkel a világtörténet kerekeit irányitani akarják! Megvan tehát minden élőlénynek a maga politikája, melynek segitségével magát fenntartja, ugy hogy a politika az életfentartási ösztönnek azon nyilvánulása, mely a létért nagy küzdelemben kifejezésre jut, de miután ehhez erő kell, a politika végeredményében egyebb nem lehet, mint az illető élőlény, az illető állam vagy nemzet erejének nyilvánulása.

A magyar nemzetnek is meg van és meg is volt mindig a maga politikája, mely a nemzetet azokban a létért nagy küzdelmekben egy évezreden keresztül nemcsak fentartotta, nemcsak elveszni, pusztulni nem engedte, hanem azt a haladás utjan vezérelve, fenyesebbnel fenyesebb sikerek eléresére tette képessé.

Ez a politika pedig a mi bennünket ezer év viharas között fenntartott, a mi a nemzet pusztulasanak utjat állta, hogy mi azon sok csapas daczára, mely nemzetünket érte, nem enyeszttünk el, az a politika, a mely a már eltemetett magyart ismét feltámasztotta, mely elődeinket soha, esüggedni nem engedte, az a politika, az istení gondviseles különös kegyelmen kivül nem volt más, mint a magyar nemzeti büszkeség a magyar nemzeti erő, a nemzeti elszántság és eszélyesség politikája.

Mert bár ott találunk a magyar nemzet életében, történetében mindent, a mi egy nemzetet dicsővé nagygyá tehet, bár ott találjuk az egy igaz Isten imadását, a harczi vitézség legszebb példáit, az önfeláldozó hazaszeretetet, a koronás király iránti hűség legszentebb érzelmeit, bár mindig és mindenütt reátalaluk az öntudatos haladás és fejlődés legszebb vivmányaira de ezen legfenségesebb tettekben és eszmékben, mindig ott látjuk a magyar nemzeti büszkeséget, erőt és energiát is, mint a magyar nemzetet oly kiválóan jellemző vonásokat tündököln, melyek nélkül alig állnánk itt mint egy szabad hazának szabad gyermekei.

Kedves Barátaim! Büszke volt a magyar istenére, kit a magyarok Istenének nevez, büszke az Isten anyjára, kinek különös oltalmát kérte ki magának, büszke királyaira és fiaira, de legbüszkébb önmagára mert magyarnak született, magyar volt és magyarnak maradt mindég.

Mélyen tisztelt Uraim! Megfogják nekem engedni! hogy egy pillanatra visszatekintettem a mi dicsőségteljes multunkra és abban megvigatva a magyar politikának sajátos alkotó vonásait Önök előtt azt feltárni kivántam, de tettem ezt azért, hogy a mult tanulságaiból annal biztosabban megitelhessük a jelent következtethessünk a jövőre.

Épen ezen szempontból önkenytelenül elénk tolul azon kérdés meg van-e a magyar politika jelenben is azon nagy nemzeti erő, mely bennünket a multban fenntartott, bizunk-e meg azon politikai eszántsággal eszélyességgel, mely bennünket azon nagy feladatok teljesitésére képessé tegyen, melyek megaldása várnak és melyeket egyik jelesünk beszámolasi beszédében mint az államelet nyilt kérdéseit allitotta elénk!

---

akar. Ráer még az ő fia asszonynyal bibelődni. Hiába volt minden. Peter nem tehetett mászkep. De nem akarta a leány boldogságat megrövidíteni, hát csak az utolso előtti napon, hogy haza kellett utaznía, akkor szólt.. A kicsi szóke leány csokos ajkán elhalt a kaczaj. Nagy okos szemével csak nézett, aztán kicsordultak a könnyei. Csöndesen zokogott. Másnap találkoztunk utoljára. A szobában már ott állt összecsomagolva a Péter holnija. Künn a kapu előtt várt a kocsi. A buesuzásak egyszerü volt. Nem beszéltek sokat, de fajt a szivük. A leány körültekintett a kis szobában, hol annyi boldog perczet élt át, s a melybe nem fog belépni többe soha. Péter csak állt csöndesen, szomorúan. Aztán megcsokolták egymast. A leány vette napernyőjet, Péter a csomagjat, ugy indultak kifele a vasuthoz. Az ajtóban megallítak visszanézték. Soha sem láttam annyi fajdalmat tekintetben. Künn az utczán sötött a nap a julius forró aranyos napja, hol van még az ősz! S ime e két fiatal teremtés szivében a november hideg fagyos ködének sötete költözott. Fájdalmasan csókolták meg egymást utoljára, Péter felugrott gyorsan a kocsibs, a leány pedig sarkon fordult és szinte menekülve suhant keresztül a tömegen el, el. Én pedig a mint a vonat lassu dübörgéssel elindult vigasztalni kezdtem Pétert. De ó lemondó hangon szólt:

Hadd abba. Jobb igy talán. De lássd ennek a pillanatnak a hanatáert nem fog kárpótolni engem soha semi. Érzem hogy mindennél többet erőt vesztettem e pillanattban. Elmegyek abba a faluba, ne hidd, hogy az valami poetikus hely. Piszkos, ronda népe van. Képes ember vagyok. Ma kaptam meg a diplomám, már el kell temetkeznem. Mert a kit oda kineveznek, az ott marad, paraszt lesz. Ürj embert meg ünnepnapon is ritkan lát. A mit én most siratok, a mit én most elvesztettem, nem ez a szép város, nem ez a szép leány, hanem valami más, a minek vege a mai nappal, a mit otthagytam a kis utczaban a fiatalságom.

A szaraz leveleket nézve ismétlem a rég elhangzott szavakat.... ott hagytam a kis utczaban a fiatalságom.

Nemeskeri KISS JÓZSEF.

Mélyen tisztelt Uraim! Megfontoltam az adandó választ, mielőtt a kérdest magamban feltettem volna és épen azért nyugodt lelkiismerettel mertem mondani, hogy igen is meg van az ős nemzeti erő, nem enyészett el, a mint azt a közelmult fényes eredményei is igazolták. Hisz mindnyájunk élenk emlékezetében vannak azon zürzavaros események, melyek a nemzetet a közelmultban egy komoly válság elé állították. Mindnyájan tapasztalhattuk, hogy a nemzet életében egy bizonyos fokú stagnáció állott be, azok a nagy nemzeti aspirációk azok a nagy nemzeti vágyak, melyek a nemzetet bevitték, mintha csak kihaltak volna.

Egy bizonyos elfásultság, bizonyos közöny vett erőt a nemzettestén, mely megbénította, annak tagjait, a társadalom, mely mindég a nemzet éltető elemét képezte, széttagolva, szétronosolva alig volt képes akokó erőt kifejteni; a nemzet nagy rétegeiben lehangoltság elegedetlenség uralkodott.

Az országgyülésen ádáztusak dultak, a harczi szikra kigyuladt veszélyjel fenyegetve legfőbbekenyebben őrzött kincsünket, az ország alkotmányát is. „Az ország legbecsesebb javai forogtak veszélyben és kárhoztatva látszott miáden"!

És ime mikor már a hullámok a legmagasabbra csaptak, mikor már-már kitört a vihar, hogy szétrombolja a nemzet legdrágább javait, az a szunyadó nagy nemzeti erő, egyszerre kitör a nemzet testéből és előáll egy férfiu, ezen nagy nemzeti erőnek egy kiváló typusa és azzal a valódi magyar elszánsággal, energiával és eles politikai eszelyességgel lecsendesíti a hullámokat, visszatereive azokat rendes medrükbe, honnan lecsaptak.

E providentiális férfiu, ki nagy erejével, mit neki lángoló hazaszeretete kölcsönözött, nagy eleujével, nagy tudásával, melyet neki a neki a nemzeti genius-az ajándékozott, ki nagy elszánsága a nemzet sülyedő hazáját a hullámokból kiemelte, ki a magyar alkotmány legszentebb tényleg kiázte a kufarokat, e kiváló férfiu, e nemes vir megnagyobb szálbontjonek a „haza bölcsének" tanítványa, az en politikai vezérem Szell Kálmán O Nagyméltósága. Magyarország jelenlegi miniszterelnöke!

Az a nagy felkeredés mely e nagy emlékezet Önök lelkeiben kitört, fölment engem a nagy férfiu tovabbi jellemzésétól. Nem is akarom őt dicsérni. Cselekik ő saját tetei, egyet azonban ki kell emelnem és azt hiszem ezt meg ellenségei is el kell, hogy ismerjek, ez az, hogy Szell Kálmán önzetlenül, minden hatalmi erdek és nagyravagyás nélkül csupán csak kötelességerzetből a koron is király iránt tartozó hűség és nemzete iránti lángoló szeretetéből vállalkozott arra a nagy nemzeti munka teljesítésére, melyet a kormány megalakításával magára vallalt és épugy ei kell ismerniök, hogy azota is ep oly hiven, önzetlenül teljeiti a nemzet nagy többségének bizalmából elvallalt nagy kötelességeit!

Most valóban nagy kötelesség, nagy feladat áll előtte és mindnyájunk előtt, kik az ó politikájának szellemeben, a jog törvény és igazság nevében kivánjuk az ország sorsának intezeset!

Szükségünk lesz ismét arra a nagy megtisztult nemzeti erőre, hogy ezen nagy kérdeseket megoldhassuk és hogy azokat az ország jól felfogott érdekében és ugy oldjuk meg, hogy azok a nemzet boldogulását elősegítsék, annak hazánra és javára valjanak.

Ezen nagyfontosságu, a nemzet életébe vágó, annak sorsára döntő befolyással biró kérdesek mindegyikéről lesz alkalmam meg közutazásaim alkalmával nyilatkozni, ezuttal tehát csak azon általános elvekről kivánok szólani, melyeket én ezen kérdesek megoldásánál szemelőtt tartok és tartani fogok, ha az Önök bizalmából az országtanacsába helyet foglalhatok.

Beckelve Europa nyugati és keleti nagy államai közé, már öseink nagy politikai eleslátással kerestek és meg is találtak azon szövetséget, kinek segítségével hazájuk függetlenseget meg őrizve, megakadályoztak, hogy a magyar nemzet a versengő szomszéd nagy államok martaleka legyen. E szövetség, mely a pragmatiéa sanctioban nyert kifejezest, beletőzeset találta azon nagy nemzeti alkotásban, melyet a haza bölcse adott nemzetenek és a mely az 1867. coi 12-ik törvényczikkben van szentesitve.

Ezen törvény képezi az én politikam alapját és ezen nyugszik, mint a ivboltozat a mester gerendán!

Ezen szilárd alapon, akarva sem indulhatnek más irányban, mint a mely irányt nekem a szabadelvüség nagy és kipróbált elvei elén szabnak!

A szabadelvüség örök törvényei: a szabadság, testvériség és egyenlőség szent erzeset én magamtól eldobni nem tudnám soha!

Azt a szabadelvüséget, mely embert csinált az emberből, mely lőgel adott az embernek, mely szabadsága tette a rabszolgák milioit, mely szettörte a jobbagyság bekeit, azt az igazi valódi szabadelvüséget melynek örök igei az üdvözitő-Istenemben legnagyobb apostolának ajkairól hangzottak el először, midőn azt mondta: „szeresd felebarátodat, mint tenteonmagadat" megtagadni nem tudnám soha!

De mint minden irányzatnak, ennek is megvannak és kell, hogy megis legyenek a maga határai, melyeket mindig szem előtt kell tartanunk. Vigyázzunk kell, hogy azt azon határokon túl, melyeket az állam erdekei kijelölnek, azon karlatokon kivül, melyeket az állam egysége megkivánt, túl ne hajtsuk, hanem szigorun ragaszkodjunk annak sarktételeihez: hogy minden vallasfelekezeti különbség, és minden osztálykülönbség nélkül egyforma mértékkel merjük mindenkinek, a haza minden polgárának. Mert csakis ezen elvek szigoru szem előtt tartása, csakis ezen elvek feltétlen fenntartásával érhetjük el azon czélt a melyre minden magyar politikusnak törekednü kell a magyar nemzeti állam egységét!

Ém a vallast, az Istenben való hitet, az ember legnemesebb részének tartom, mert Istenbe való hit és vallásos érzület nélkül kellen, üres puszta-ság lenne mindenütt a föld!ön: Mint egyháznamak, vallásoknak há fia mindig sikra szállok annak jogaért, de mint az ország képviselője épugy kötelességemben áll megvedeni az országos törvények altal bevett vallasfelekezetek jogait és éppen azert a vallasfelekezetek közii béket minden körülmények között megvaródnak tartom! az állam és egyház közti jo viszony apolaat első sorban helyezem!

Az en nemzetiségi politikam tisztelettet követel, a magyar államneszme reszere a haza minden egyes polgárait egy en magyagyok gyözödve, hogy ezen kérdés tisztelőtt szivesen adja meg a haza minden polgára az államnak, mely egyforma szereteteet ösz kérdés minden ali fiat.

Kérdés Barátaim! De ha már nem ismerek felekezeti, nem ismerek nemzetiségi különbséget, meg kérjek ismerhetek osztálykülönbséget.

Az édes haza földnek minden talpalatnyi helyet az ősök drága vére öntöze, ehhez nekünk a haza polgárainak egyforma jogunk van, pórnak, úrnak, szegynek, gazdagnak egyaránt! az osztályérdekek harczának e fajultaát megengednünk nem szabad, minden erőnkkel arra kell törekednünk tehát hogy azon jogosult igények, melyek egyik vagy másik részéről emeltetnek, méltányos kielegitest nyerjenek.

Mélyen tisztelt Uraim! Ezen általános nagy elvek szemelőtt tartása mellett, legjobb meggyőződésem és lelkiismeretem szerint, nem tekintve sem jobbra sem balra, nem ismerve semmiféle befolyast, jöjjön az bárdonnan felülről vagy alulról, fogok a magyar nemzet a magyar nép igazságáért, jogaiért és boldogságáért küzdeni.

E boldogulást első sorban Kedves Barátaim az anyagi téren kell nemesak keresnünk, hanem meg is találnunk. Azokat kell tehát istápolnunk, kiknek jólététől a nemzet anyagi boldogulása függ. A község és kisbirtokos osztály a nemzettest ezen gyermekeinek megerősítése mint a nemzet fenntartó elemek visszonyainak sürgős rendezése legfobb gondoskodásunk tárgyat kell hogy legyezze.

Régi igazság, hogy a mint a jognak nem lehet elve, az egyenetlenség, az igazságnak nem a méltánytalanság, ugy a közgazdaságnak sem lehet elve, hogy sok gazdag legyen, hanem minél kevesebb legyen a szegény.

Mélyen tisztelt választó polgártársak! Ennek az elvnek kell érvényt szerezünnk és szerezhetünk is a körött birtok feldarabolása, a telepitési rendszer czéltárnyos keresztülvitele, a házadók reformja, különösen pedig a fokozatos adórendszer behozatala, igazságos és arányos adómegosztás, sőt ha kell a földadó leszállitásával is, de tennünk kell valamit, hogy közepbirtokos és kisgazda roskadozó vallaroi a terhek egy részet levegyük és azok megelheteset a nemzet jól felfogott érdekeben biztositsuk.

A kisipar fejlesztése, a kisiparos osztály érdekeinek apolása, szinten egyik első rendű állami feladatol képez. Ém a földmuvelés és ipar érdekeit egymastól elválaszthatlanoknak tartom. Ipar nélkül az ország sem pénzügileg sem gazdaságilag meg nem állhat, az ipar fejlesztése nélkül a gazdasagi élet fejlődése elsem képzelhető, az egyik a termelő a másik a fogyasztó elem, ha segitünk az egyiken segitenünk kell a masikon is, de segitení kell mindkettőn és minél előbb.

Mélyen tisztelt Uraim! A hitelviszonyok rendezése, a szövetkezeti eszme fejlesztése, karöltve sükség eseten az állam által is garantirozott olcso kölcsönök nyujtásával, kereskedelmi forgalom emelése, külföldi piaczok felkeresése és megszerzésével, azt hiszem oly hatatos segédeszközök lesznek, hogy a már-már vaisag előtt álló ket osztály helyzeten segitve lesnd.

Közgazdasagi eletünk mikenti berendezéséről szólva, nem hazyhatok meg egy kerdest megemlités nélkül, mert ezen kérdes mikenti megoldásától függ sok tekintetben jövo boldogulásunk. E kérdes a vámterület kerdése, mely a most folyo választási harczban sokak altal jelszaul lesz oladoóva.

Ezen tisztán gazdasagi kérdes megoldását részemrol kis gazda nem vagyok, szivesen biznam azon gazdasagi factorokra, kik e kerdesben első sorban vannak hivatva dönteni vagy legalabb, a véleményt nyilvánitani.

És mit tapasztalunk? Azt melyen tisztelt Uraim! hogy ezen hivatolt tényezők sincsenek tisztában e kérdés mikenti megoldásaval és eddigele legalabb határozott alást elfoglalni nem tudtak.

Ém vilaba ezuttal egyik fellel sem kivánok bocsátkozni, de nem is lehet, mert mig ezen kérdes megoldásahoz szükséges számszerü adatok rendelkezésre nem állanak azt sem egyik sem másik irányban egy könnyen eldönteni nem lehet, de ma mar kijelenthetem azt, hogy én ezen kérdest olynak, mely a 67-es kiegyzés integráns reszét képezhetne, a melyet elválasztani nem lehetne annelkül, hogy annak szellemet megsértenök nem tartom, hanem tekintem olyan eszköznek, melynek segitségével tehát akar a közös a vár a külön vámterület segitségével azon nagy gazdasagi érdekeinket, melyek ahoz fűzodnek mivel jobban kielégithessük.

Ha meg ezek után, mélyen tisztelt választó polgártársak! Felemlitendőnek tartom, hogy a közigazgatás államositasanak hive vagyok, megis az önkormányzati jogok egyszerü fentartasat ohajtom, hogy azok az uj szervezetbe beilleszthetők, és az azoktol varhato aldasos mukódes benitva ne legyen; és ha meg végül felemlitem azt is, hogy a tisztviselők helyzetének rendezeset, a szolgalati pragmatica megalkotasat sürgetni es ezen jogosult igények kielegiteset minden irányban támogatni fogom, akkor azt hiszem nagyságban szólottam mindazon kérdesekről, melyek a nemzet képviseletet a jövő országgyülesen foglalkoztatni fogjak,

Mélyen tisztelt Uraim! Ezen nagy munkahoz szükségünk van nemesak a bel, hanem a külbekere is.

A külbeke fentartása és fenmaradása iránt biztató szavakat találunk a királyi tronbeszedben, mely az országgyülest bezárta. A hármas szövetseg fentartását nemesak az európai béke, hanem az osztrák magyar monarchia érdekeinek szempontjabol is melegen óhajtom. Az annyira kivánatos belbeke, a belkormányzat nyugodt működése, sok tekintetben függ az országgyülési pártok alakulasától is.

Eltekintve azon kisebb töredekektől, melyek az ó külön sajatos elveiket az ország **kormányzati politikajába** bevenni óhajtják, három országos párt küzd a magyar politikának vezetéseért. A szabadelvü, függetlenségi es a néppárt.

A függetlenségi eszmeert öseink sokat küzdöttek, ma is mindnyajunk sziveben kitörölhetetlen vágykent el a függetlenseg eszméje. Mi arról soha le nem mondtunk sőt törvenybe is iktattuk. Az 1791. X. t.-cz. vilagos szavaikent, hogy független szabad állam, önálló alkotmány és kormányzattal bir, tehát semmi mas ország vagy nemzetnek nincs alávetve, amde öseink sem ugy értettek a függetlenseget, hogy mas államnal szövetségbe ne léphessünk sőt erre határozottan rea vagyunk utalva a mint azt fentebb már kifejtettem, de maga Kossuth Lajos sem gondolt arra, hogy mi minden szovetseg neikül fennalhassunk. Elegge bizonyitja ezt azon körülmeny, hogy ó a mostani szövetseg helyett a dunai confoederátióval akarta ezt létre hozni.

Azóta a nemzet kibékült koronás királyával a legalkotmányosabb királylyal, milyent a nemzet valaha birt. En tisztelettel hajtom meg e part előtt az elismerés zászlóját de elveit nem követhetem.

De nem követhetem a néppártot sem, bár

mennyire tiszteljem és becsüljem is az ellenfel meggyőződését, mert mindazon elveket, mindazon czelokat melyeket a néppárt maga elé tüzött, kivételevel azoknak, melyek a szabadelvűség nagy vivmányaival homlokegyenest ellenkeznek, a szabadelvű párt kebelében is kivihetőknek elérhetőknek tartom és ha a néppárt csakugyan ért el eredményeket, ha azokat diesekedhetik, hogy fellépésével sikerült oly eredményeket kivivnia, melyek nélküle kivihetők nem lettek volna, ugy ezek az eredmények csakis a jogtörvény igazság korszakában épen a Szell Kálmán vezérlete alatt álló szabadelvű párt segitségevel voltak elérhetők, mely a nemzet jogos kivánalmai elől sem a multban sem a jelenben soha el nem zárkozott és a jövőben soha elzárkozni nem fog.

Melyen tisztelt választó polgártársak! Én tehát nyugodt lelkiismerettel vallom magam Szell Kálmán hivének, mert ismerem intentióit — mert tudom, hogy ezek csak a haza a nemzet javát czélozzák.

Majdnem egy negyed százados közpályámon most nyilik először alkalmam elveimet a gyakorlati politika terén érvényesiteni, azokat az Önök bizalmából ha lehet meg is valósitom.

Az én politikám mindig a béke politikája volt.

Az én politikám nem tud gyülölni csak szeretni! az én politikám az engesztelés politikája.

Egymást megértve, egymás meggyőződését tisztelve, megbecsülve, egyesülten, fokozott erővel, féleteve minden egyenetlenséget, gyülölséget lássunk a nemzeti consolidáczió nagy munkájához!

Mert nagy jövő vár e sokat szenvedett nemzetre. Biztos zálога ennek évezredes multunk, ezeréves történetünk, de hogy ezen nagy jövőhöz füzött nagy reményeink teljesedesbe menjenek, ahhoz az isteni gondviselés különös kegyelmén kivül szükséges meg, hogy azok megvalósitásán valvetve munkálkodjunk.

Melyen tisztelt Polgártársak!

E nagy nemzeti munkára hivlak én fel benneteket!

Én felemeltem a zászlót, melyen a jog, törvény és igazság szent szavai ragyognak, tőletek függ, hogy diadalra vigyem — kövessetek!

Isten áldását kérve édes hazánkra, mindig szivből hangoztassuk:

Eljen a király!
Eljen a haza!
Eljen Szell Kálman!

— **Banket dr. Varga Gábor tiszteletére.** A helybeli Iparos Olvasókör f. hó 18-án igen szepen sikerült társasvacsorát rendezett a kör helyiségében szeretett képviselőjelöltünk dr. Varga Gábor tiszteletére. A képviselőjelölt ur dr. Berger Ignácz, dr. Brünner József, Fuss Nándor, Csukics Adolf, Kiss Dénes, Koch Ödön, Matyasovszky Vincze, Molnár János, Pataky Kálmán, Varga Lajos, dr. Wollák Adolf és még többek kiséretében este 8 órakor érkezett a kör helyiségébe, hol az egybegyült tagok nevében a kör háznagya, Erményi János csinos beszéddel üdvözölte őt, mire dr. Varga örömét fejezte ki, hogy az iparosokat a jelen alkalommal megismerheti. A második fogás után az olvasókör alelnöke, Alszeghy József mondott igen sikerült felköszöntöt dr. Varga Gáborra, dr. Varga pedig ragyogó szónoklattal, melyet a legnagyobb áhitattal hallgatott az egész közönség, az iparosokra, illetve a kör tagjaira és elnökére ürítette poharát, ezután élénk visszhangot keltett dr. Brünner József toásztja, ki városunk egyik kiváló fiaért, Fuss Nándorért ivott, majd dr. Wollák Adolf dr. Berger Ignáczra, Pataky Kálman és Bezerédy Elek dr. Varga Gáborra ürítettek poharukat, Bezerédy meg hazafias költemény szavalásával is élvezetet nyujtott. Az olvasókörre felejthetetlen összejövetel csak az éjfeli órákban ért véget, a midőn aztán az intelligentia dr. Varga Gábort lakásáig kisérte. Elismeréssel kell fölemlitenünk, hogy Ferberék igen jó ételekkel és italokkal láttak el a vendégeket.

— **Képviselő választás.** Zalavármegye törvényhatóságának központi választmánya által folyó hó 19-én megtartott gyülés határozata szerint Zalavármegye kilencz választó kerületében a képviselő választasok határideje f. évi október hó 2-ára tüzetett ki.

A zalai kerületben mai tudásunkig a következők a jelöltek:

A csáktornyai kerületekben dr. Wlassics Gyula vallás-és közoktatásügyi miniszter, ki a kerületet eddig is képviselte. Ellenjelölt nincs. Megválasztása bizonyos és egyhangu.

A Zalaegerszegi kerületben Farkas József néppárti, eddigi képviselő. Ellenjelölt nincs. Megválasztása bizonyos.

A tapolczai kerületben Hertelendi Ferencz szabadelvű párti, eddigi képviselő.

Zalaszentgróton Eitner Zsigmond Ugronpárti és Tarányi Ferencz szabadelvű párti.

Letenyén Sümegi Vilmos Ugronpárti, Csesznák József szabadelvű párti és Szüllő Géza budapesti ügyvéd néppárti.

Baksán dr. Berger Ignácz eddigi képviselő s dr. Hajós Kálmán budapesti ügyvéd szabadelvű pártiak, dr. Darányi Ferencz pécsi ügyvéd néppárti és Sibrik Adorján függetlenségi párti.

Nagykanizsán gróf Zichy Aladár néppárti, eddigi képviselő s Hollós Lajos Ugronpárti. Koller István szabadelvű párti a napokban visszalépett.

Alsólendván Mandel Pál eddigi képviselő ott hagyta kerületét dr. Vargha Gábor szentgotthárdi elvtársának, kivel szemben gr. Vilcsek és Thassy D. néppárti fog fellépni.

Keszthelyen Bogyai Máté szabadelvű és gróf Somzich Béla néppárti fognak küzdeni.

— **Bizottsági közgyülés.** Az 1901 — 1906-iki orszaggyülés egybehivásáról szóló királyi meghivó levél kihirdetésének eszközlése czéljából folyó évi szept. hó 18-án d. e. 10 órakor Zalaegerszegen a vármegyeház gyüléstermében rendkiviüli bizottsági közgyülés tartatott, melynek tárgyát kizárólag a legfelsőbb királyi meghivó levél kihirdetése képezte.

— **Oktober 6-ikának ünneplése.** Az Iparos Olvasókör által f. évi oktober hó 6-án rendezendő hazafias ünnepélyen — mint a legnagyobb örömmel értesültünk — Balás Jolán, Zathureczky és Neubauer kisasszonyok is zongorajátékukkal közre fognak működni; mindenestre a legnagyobb elismerés illeti őket, hogy a hazafias és jótékony czél érdekében nemes szivöktől vezérelteteve nem sajnálják fáradozásaikat. Örömmel jelentjük azt is, hogy az Iparos Olvasókör alapitó tagjai közé léptek dr. Varga Gábor, Fuss Nándor, dr. Laubhaimer Oszkár és dr. Berger Ignácz, pártoló tagjai közé pedig dr. Brünner József és dr. Wollák Adolf.

— **Tanügyi kinevezés.** A vallás-és közoktatásügyi miniszter Vizy István. Kovách László, Gyömörei Miksa okl. tanitókat és Dénes Margit okl. tanitónőt a zalalövői állami el. iskolához nevezte ki.

— **Gyászhir,** Vettük a következő gyászjelentést A nagykanizsai m. kir. állami polgári fiuiskola tantestülete fájdalmas szivvel jelenti szeretett kartársának Schmidt Károly rendes tanár urnak folyó hó 15-én, életének 55-ik, tanitói működésének 26-ik évében hosszas szenvedés után bekövetkezett gyászos elhunytát. Nagykanizsán, 1901. szeptember 17-én. Béke lengjen hamvai felett!

— **Esküdtszéki tárgyalás** lesz e hó 25-én, szerdán a zalaegerszegi törvényszék előtt. Tárgyalás alá kerül Vitai Pál gyepükajáni földmives gazda ügye, aki czivódás közben Kovács Pál gyepükajájáni jómódu földmives gazdát zsebkésével leszurta. A vád szándékos emberölésre irányul. A tárgyalást vezeti Sztaniszlavszky Adolf kir. törvsz. elnök, a vádlotat Dr. Grünwald Sámu ügyvéd védi.

— **Alapszabály jóváhagyás.** A helybeli iparos olvasókör alapszabályait a belügyminister a bemutatási záradékkal ellátta.

— **Vásár áthelyezés.** Nova község kérelmére a kereskedelemügyi minister megengedte, hogy f. h. 23-ára eső országos vásár ez évben kivételesen szeptember 24-én tartassék meg.

— **Kohl Nidreh** esti szent áhitatt folyó hó 23-án este $^{3}/_{4}$ 6 kor kezdődik magyar hitszónoklattal lesz egybekötve. Jom Kipur reggeli ima reggel 6 órakor, a halottak emlékére délelőtt 10 órakor isteni tisztelet lesz.

— **A Laskay ügy.** Az országos fővegyész a mult hét folyamán tudatta a kanizsai kir törvényszék elnökével Laskainén vegyzet vegyi vizsgálatok eredményét. Laskainéban a fővegyész nem talált mérget és beigazoltnak látszik hogy Laskainé természetes halállal hunyt el. Igy tehát Laskai apjának exhumálása elmarad.

— **Pártoljuk a honi ipart!** Magyarország legnagyobb rózsa és kertészeti telep kezelősége most bocsájtotta ki ezidei feltünést keltő bő tartalommal és magyarázatokkal ellátott nagy képes árjegyzékét. E roppant nagy kiterjedésű kertészeti telep a legkényesebb igényeket is kielégiti s kapható százezrivel is a folyton virító lemontat szegfü, óriási Japáni Chrysanthanumok, pálmák, egyéb szoba és levél növények, szőnyeg és mindenfaju disznövények, továbbá nemesitett óriási nagy gyümölcsü köszméte és ribizli-fák a legkiválóbb faju gyümölcsfák, diszfák diszcserjék. fenyők, saját termesü vetemény és virágmagvak stb. felelősség mellett. Különösen a telep rózsái érdemlik meg, hogy róluk külön is megemlekezzünk mert előnyük az, hogy magról nevelt alányokban vannak nemesitve és szabad földben teletek, tehát azonnal küültethetők s fogamzása mioden kétséget kizárólag biztos. Több mint 100.000 drb. különféle jegszebb faju rózsa van szállitásra készen a következő árban: alacsony törzsü gyökmenes (wurzelecht) drbja 20 kr., — magas törzsü 3-tól 6 láb magasságban drbja. 35 kr. Résrletes árjegyzéket kivánatra ingyen és bérmentve azonnal megküldi a „Váradvelenczei mükertészeti és rózsatelep Nagyváradon.

Hirdetések helyszüke miatt kimaradtak.

PSERHOFER J.

vértisztitó labdacsai

évtizedek óta el vannak terjedve az egész világon s kevés azon család, a hol ez a **páratlan házigyógyszer** hiányzik.

E labdacsokat az orvosok különösen az oly bajoknál ajánlják, amelyek **nehéz emésztésnek és duglusnak** következményei, mint pld. **zavar az epekeringésban, májfajdalmak, szélbántalmak, kolika, aranyér** stb. stb.

Vértisztitó hatásuknál fogva kiválóan jó hatást gyakorolnak **vérszegénység** eseteiben s az ebből származó bajoknál, mint **ideges fejfájás, sápkór** stb. E vértisztitó labdacsok nagy clönye, hogy szeliden hatnak. fajdalmat nem okoznak s igy a leggyöngébb szervezettel bir egyének, sőt gyermekek is bátran használhatják.

1 doboz, mely **15** labdacsból áll **21** kr. — 1 tekeres, mely 6 doboz **1** frt **05** kr. **A pénz előzetes beküldése után bérmentve: 1** tekeres **1** frt **25** kr. — **2** tekeres **2** frt **30** kr. **3** tekeres **3.35** kr. — 10 tekeres **9** frt **20** kr.

Használati utasitás mellékelve,

Egyedüli készitő és szétküldési főraktár:

PSERHOFER J. gyógyszertára

Bécs, I. Singerstrasse 15,

Elterjedtségüknél fogva a labdacsok a legkülönbözőbb alakokban és nevek alatt utánoztatnak, tehát mindenki csak PSERHOFER-féle vértisztitó labdacsokat kérjen. s csak azok valódiak, a melyek dobozainak fedelén a piros szinben „PSERHOFER" kézirása látható.

Nyomatott Balkányi Ernő könyvnyomdájában Alsó-Lendván.